

Fire påskeprædikener

Beregnet bl.a. på at kunne blive læst forud for deltagelsen i liturgien på skærtorsdag, langfredag, påskenat og påskesøndag bringes i denne artikel fire prædikener fra benediktinerklostret i Clervaux

Af abbed Michel Jorrot¹

Skærtorsdag

Skærtorsdagens messe har altid sin helt egen atmosfære. Eukaristiens indstiftelse bliver her åbenbaret for os for os i den rette historiske sammenhæng; det vil sige i sammenhæng med det sidste måltid, Jesu delte med sine 12 apostle; et måltid som blev efterfulgt af dødsangsten i Getsemane have, domfældelsen og korsfæstelsen af Faderens højtelskede Søn.

Men ved dette sidste påskemåltid lægger Kristus grunden til den nye pagts folk, til Kirken. I aften bør vi minde os selv om, at Eukaristien har haft afgørende indflydelse på Kirken i dens ældste tider, og at denne indflydelse til stadighed gør sig gældende. Uden Eukaristi vil der ikke være nogen Kirke, og uden Kirke ingen Eukaristi

Lad os nu forsøge at forstå det rigtigt. – Denne aften skabte Jesus på gådefuld vis en forbindelse mellem sine apostle og det offer, som han ville fuldbyrde på Golgata. Ved den enkle gestus at give sit legeme og sit blod skabtes for første gang muligheden for, at de tolv kunne indtræde i sakramentalt fællesskab med deres Herre – og dét, mens han stadig var til stede midt iblandt dem.

Fra dét øjeblik af og indtil tidernes ende bliver Kirken til i kraft af det sakramentale fællesskab med Guds Søn, som har hengivet sig for os. Vi gribes af denne Jesu sakramentale handling; i kraft af ham bliver vor forsamling hans Kirke. Sagt på en anden måde, så præsenterer Jesus sig for os som den ene, evige og sande præst, som ved sit forløsende blod er i stand til at skabe forsoningens fællesskab. Ingen andre end han alene kunne lære apostlene, hvorledes de skulle videreføre hans offer.

¹ Oversat af Hans Thulstrup

Ingen anden kunne gøre det i hans sted. Helt konkret er dette forklaringen på, at en præst ikke kan tiltage sig retten til at ændre den måde, hvorpå messen fejres. Kirken selv har aldrig ændret de ydre omstændigheder ved Eukaristien – brødet og vinen, vintræets frugt. Hvad er det da, der sker, når vi fejrer messe? Vi gentager ikke Jesu henrettelse, vi ofrer ham, som det offer, der én gang for alle har hengivet sig selv til Faderen for at frelse os. Om lidt skal vi i messen igen høre ordene: "Han, som har bedt os gøre dette til sin ihukommelse".

Nu véd vi så, hvorfor Skærtorsdagens messe har en så markant karakter. Her – i Kristi eukaristiske offer, som ikke kan adskilles fra hans hengivelse på Korset – finder vi den sakramentale oprindelse til Kirken. Den præsteværdighed, som apostlene modtog, og som af Andet Vatikankoncil er blevet kaldt det hellige præsteskab, er i sandhed oprindelsen til Kirkens frelsebringende livskraft. For de sakramenter, som Kirken herefter fejrer, har alle relation til Korsets forløsende kraft.

I Eukaristiens år (2005) henledte pave Johannes Paul II de troendes opmærksomhed på Kristi sakramentale nærvær i sin Kirke. "Eukaristien, Kristi frelsende tilstedeværelse i fællesskabet af troende og samtidigt dets åndelige føde, er det kostbareste eje, Kirken kan have på sin rejse gennem historien".

Og lad os så – idet vi fornemmer Jesu dybe hengivenhed – denne aften gentage fodtvætningen. Det er, som om han ville sige os: "Førend jeg dør for voldsmænds hænder og under vægten af jeres synder, der sårer min Far, hvad kan jeg da gøre for en sidste gang at fortælle jer, hvor uendeligt meget jeg elsker jer, jeg, jeres Herre og Mester? Ydmygt vasker jeg jeres fødder; men rens jer i det indre, for denne fodtvætning skal være symbol på jeres renselse for synd, som jeg som den eneste kan rens jer for, eftersom jeg er Gud. Gud alene kan tilgive jer jeres synder".

Lad os nu forberede os til at se Jesus på Korset i morgen, ære ham, tilbede ham i denne hans absolutte hengivenheds sidste kraftudfoldelse. Han, der vil drage alle mennesker til sig ved Eukaristien, som han dristede sig til at indstifte for sin Kirke – til gavn for hver eneste af os.

Amen.

Langfredag

Efter at vi har hørt lidelseshistorien til ende, kan vor samvittighed da lade os uberørte? Heller ingen personer i beretningen kunne øvrigt nøjes med bare at se på. - Men hvad er det da, vi føler? Ja, uden tvivl føler vi en vis indignation over de mange løgne og den megen brutalitet. Og efterhånden som det går op for os, at vi selv har del i dét, der foregår, bemægtiges vi af en knugende følelse af skyld. Og til sidst munder det hele ud i en blanding af taksigelse og tilbedelse.

Vi er harmfulde over denne proces, som er så gennemvævet af uretfærdigheder og ondskabsfuldheder. Tre gange erklærer selv Pilatus: "Jeg finder ikke denne mand skyldig i noget". Men folkemængden hidser sig fortsat op over Jesus; og da en voldsmand fortsætter med at håne Jesus og slå ham i ansigtet, spørger Jesus – med tanke på voldsmandens tarv – "Hvorfor slår du mig?" – Ja, hvorfor slår man Jesus? Hvor vover de at provokere ham ved at sige: "Du er altså konge? Du påstår, at det, der sker her i Israel og i verdens historie, har noget at gøre med dig?" Og da Kristus så erklærer at være kommet til verden for at vidne om sandheden, afslutter man rettergangen, idet man lader tvivlen komme til orde i bemærkningen: "Hvad er sandhed?"

Alt dette oprører os. Ham, som har udført så mange mirakler, som har brødfødt så store mennesker, som har helbredt syge, tilgivet synder, opvækket fra døde, ham dømmes man som en anden, gemen forbryder. Det glade budskab, som vi hørte om i begyndelsen af Evangeliet: "de blinde ser, de halte går", dette glade budskab er nu vendt mod dets ophavsmand. Vi oprøres over det.

Men denne indignation falder tilbage på os selv; for er det i virkeligheden ikke vor egen vildfarne frihed, vi møder i frimodigheden hos dem, der tiltager sig retten til at dømme og forhåne Jesus? Er vore synder ikke blot et skamfuldt misbrug af magt, et ynkværdigt misbrug af den frihed, Gud har betroet os, og som nu gør os forvirrede. Vi er parate til, og vi er skyldige i at anklage Gud, at dømme ham og fordømme ham, så snart sandheden ikke kan passes ind i vore frihedsbegreber.

På samme måde som Paulus forfulgte Kristus ved at efterstræbe de kristne, angriber vi Kristus, når vi for eksempel fordømmer de allersvageste iblandt os. Har vi ikke – ved hjælp af vore demokratiske organer og i kraft af en række helt korrekt fremsatte love – fordømt det endnu ikke fødte barn og det uhelbredelig syge medmenneske? Har vi ikke fornægtet sandheden, når vi afviser at genkende Guds værk i Europas historiske rødder? Og har vi ikke set stort på, at pavens tale ellers har lydt klart nok?

I alt dette dømmer vi Jesus på ny, og vi fejer ham resolut af banen. Stående foran den dømte og korsfæstede Jesus hvad kan vi da andet end at se vore egne fejl og bede ham om tilgivelse? "Det er for vore synder, at han er blevet knust", siger Esajas. Fra at have været behersket af indignation, er det nu angeren, der har sit tag i os.

Men Kristi kærlighed er stærkest, stærkere end alle de afvisninger, som vi møder ham med. Den død, vi påtvinger ham, er blevet det offer, som han frivilligt tager på sig for at forsone os med Faderen. Det er Den nye Pagts frelsebringende offer.

Men denne korsfæstede kærlighed hensætter os også i en tilstand af tilbedelse. – Hvad kan vi gøre andet end at nærme os Korset, ære det og modtage kommunionen. En sådan holdning vil svare til dét, som Paulus siger i brevet til hebræerne: "Lad os altså med frimodighed træde frem for nådens trone, for at vi kan få barmhjertighed og finde nåde til hjælp i rette tid (...) For ved ét eneste offer har han for altid ført dem, han helliger, til målet".

I denne påsketid, kære brødre og søstre, lad os da gøre skriftemål og kommunion til sande, angerfyldte og tilbedende begivenheder. Jeg vil minde om, at i dag, langfredag, uddeler Kirken kun kommunionen i forbindelse med denne langfredagsceremoni. Udelukkende de syge, som er ude af stand til at være med, har ret til at modtage kommunion på andre tidspunkter i løbet dagen.

Måtte i hele vort liv Korsets mysterium give genlyd af anger og tilbedelse. Med andre ord: lad os omvende os og tro på Guds kærlighed.

Amen.

Påskemat

Frelsheshistorien, som vi får resumeret i de syv læsninger, er historien om Guds forjættelser. I Kristi opstandelse fuldbyrdes disse forjættelser. Lige siden skabelsen og indtil profeten Ezekiels profeti: "Jeg giver jer et nyt hjerte og en ny ånd i jeres indre", peger alt frem mod Kristus. Han, der – som vi hører Evangeliet berette – er opstået fra de døde, siger i denne påskemat til os: "I skal være mit folk, Kirken, og jeg vil være jeres Gud".

Så er vi da i dette højtidelige øjeblik samlet omkring det smukt prydede påskelys, symbolet på Kristus, der er til stede her i sin Kirkes midte. Lad os en stund meditere over dette symbol, førend vi fornyer vore dåbsløfter. Denne flamme vækker i os forestillingen om Kristi Lys, han som har besejret døden, sådan som vi synger det på vor vej ind i Kirken. Flammen minder os om, at ved dåben er også vi blevet lys. Denne glødende og frydefulde flamme er kort sagt også symbol på det vidnesbyrd, som vi er bærere af.

Kristus har besejret døden, som han kort forinden besejrede mørket. Graven, som havde lukket sig om ham, er tom. Ved sin totale ydmygelse, ved at acceptere sin død, har Jesus gjort en ende på Satans rige, der har eksisteret siden menneskehedens oprindelige synd. I Kristus er denne menneskehed ikke alene befriet fra det Onde (bemærk for øvrigt, at dette ord i *Fader Vor* skrives med stort, eftersom det betegner Satan), men i Kristus har menneskeslægten triumferet. Jesus, sand Gud og sandt menneske, har genskabt hele skabningen, så den i sit væsen igen befinder sig på dét niveau, der oprindeligt var tiltænkt den. Sådan er den korsfæstedes almagt. På påskelyset ser vi netop Korset med de fem kærlighedens stigmata.

Nu dåben. For ved denne Kristi sejr over døden er også vi blevet lys. Flammen her minder os om vor dåb. I virkeligheden har renselsen for arvesynden og også – for vort, de voksnes vedkommende – renselsen for personlige synder genskabt os til lysets børn. Som Paulus siger det, "lever vi for Gud i Jesus Kristus". Døbt ved hans død, er vi ikke længere slaver af synden. Den helliggørende nåde er givet os. Den hellige Treenighed har taget bolig i os. Kristi lys er overdraget os; derfor er vi ét med ham. Det lille lys, som vi skal holde i hånden repræsenterer Kristi lys, som er i os. Gud er lys, Kristus er lys. Ved ham, med ham og i ham er også vi lys.

Endelig ser vi, at dette lys, der skal brænde her i 50 dage, er tegn på det vidnesbyrd, som bør præge hele vort liv. Hvordan skal vi kunne drage fordel af Kristi sejr over den Onde, uden at vi vidner om det? Er vi bange for at vise verden – som er prisgivet frygten – at den har en frelser? Vores kristne liv må bære de frugter, sandhed og kærlighed, der er åbenbaret os af Kristus. I første linje er forvaltningen af sakramenterne en del af dette vidnesbyrd. Den enorme drueklase, som blev bragt hjem fra Kanaans land af spejderne, der var sendt ind i det forjættede land, og som er repræsenteret her på lyset, symboliserer Eukaristien.

Blevet lys i Kristus vidner vi også om bønnens kraft. "Jeg giver jer et nyt hjerte og en ny ånd i jeres indre", bønnens ånd. Måtte i vort kristne liv denne ånd spredes som et lys ud over verden. Idet vi fornyer vore dåbsløfter, er det vort ønske, at alle mennesker kan modtage den samme nåde og leve i det samme lys.

Amen.

Påskedag

Der findes glæder, som man har svært ved at tro på; glæder, som man tror er umulige at opnå, eller som man ikke formår at tage til sig. Ja, undertiden forekommer glæden os at være ren utopi, når anledningerne til fortvivlelse og til lidelse på vor vej og for øjnene af os hober sig op; og hertil kommer vor elementære mangel på imødekommenhed og især vor tilbøjelighed til at såre de af vore medmennesker, som lider, og som må spørge sig selv, hvordan vi ville have det i deres sted.

Men Gud, som er kærlighed og glæde – ellers ville han ikke være Gud – er ikke fremmed overfor sådanne jordiske konflikter. Korset selv taler i et meget stærkt sprog om meningen med livet og med døden. Hver langfredag mindes vi om det. Men selv om det umiddelbart kunne se ud, som om alt var slut den aften, så blev det jo ikke tilfældet. Døden kunne ikke holde *Livets Fyrste* fangen. Hvis det er lykkedes Kristi opstandelse og den umådelige glæde, som den indebærer, at gennemtrænge vort dybe mørke af vold og synd, er det ikke ved – med et ydre lys af form som en blændende projektør - at fortrænge mørket. Kristi opstandelse sker jo med udgangspunkt i et sted, hvorfra menneskeheden ingensinde ville have forventet sig noget; den sker nemlig med udgangspunkt i en grav. Om Messias sagde man: "Kan noget godt komme fra Nazareth?" Og nu kunne man sige: "Hvad godt kan der komme fra en grav?" Vi véd, at Gud har ladet livet fremstå på basis af denne

ekstreme nedværdigelse og fornædelse; tilmed har Gud villet, at det skulle det ske på den vidunderlige måde, at hans værk ikke er blevet til ud fra det rene ingenting.

For når vi betænker det ret, så var opstandelsen allerede forudsagt i Skrifterne. Men som evangelisten Johannes netop har indrømmet: "Indtil da havde de (disciplene) nemlig ikke forstået Skriftens ord om, at Jesus skulle opstå fra de døde". Til trods for, at måske netop de burde være tilstrækkeligt forberedte, havde disciplene ikke fattet, hvilken glæde de – helt i modstrid med, hvad der syntes menneskeligt muligt – en dag skulle opleve.

Eftersom denne opstandelsens glæde bryder frem på baggrund af den allerdybeste menneskelige elendighed, skylder vi den, at vi altid og overalt tror på den; Gud er almægtig selvom elendigheden findes overalt. Denne glæde overgår i den grad vores logiske sans og vor tvivlrådighed, at evangelisten Lukas bekræfter det paradoks, at disciplene i deres glæde stadig ikke rigtig vidste, om de kunne tro på, at Jesus stod midt iblandt dem, hvorfor de blev forfærdede og bange.²

Selv i alle mulige triste sammenhænge vil der altid være plads til den kristne glæde, for den er påskens glæde. Påskeglæden er den eneste glæde, som er iklædt det sikre håb om, at Gud aldrig vil være fraværende, når ulykkerne rammer os. Denne glæde er ikke naiv, den er medfødt, og den spreder sit lys over fødslen af den nye verden – selv midt i den gamle verden.

Hvordan kan det gå til? Ja, det er lige så enkelt at forklare som den kendsgerning, at Jesus efter opstandelsen levede blandt sine disciple i 40 dage og spiste og drak med dem. Han var den samme, og alligevel var alting nyt! Hvorledes har vi da adgang til dette nye, der er kilde til en glæde, som synes reserveret til Himlen?

Det har vi ved dåben og ved Eukaristien. I virkeligheden, siger Paulus, er vi ved dåben døde og opstandne med Kristus. Hvad Eukaristien angår, så bringer den os vished om, at den opstandne Kristus altid er med os. Som pave Paul VI sagde: "Mens vi stadig lider her på jorden, hjælper hans tilstedeværelse under den konsekreerede hosties pletfri slør os til at søge dét, som er oventil". Ja, det er stort dette troens og den kristne glædes mysterium. Men dette er Påskens budskab, dette er hemmeligheden ved dens glæde.

Amen.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk

² Luk 24,36–37: Mens de talte om dette, stod han midt iblandt dem, og han siger til dem: »Fred være med jer!« De blev bange og forfærdede og troede, det var en ånd, de så.